

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. P.**, proti žalovanému: **Magistrát města Kladna**, se sídlem Náměstí Starosty Pavla 44, Kladno, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2009, č. j. 8 Ca 76/2008 - 72,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 31. 3. 2008, č. j. 8 Ca 76/2008 - 16, zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2007, č. j. Výst. 1057/06/Če/330, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost o povolení předčasného užívání stavby: rodinný dům, elektropřípojka v Budečské ulici v Kladně - Dubí, na pozemku parc. č. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna, podanou J. P., nar. X, zastoupeným žalobcem.

Proti tomuto usnesení podal žalobce včas kasační stížnost a podáním ze dne 26. 5. 2008 požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení JUDr. Vladimíra Nedvěda, advokáta.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 14. 7. 2008, č. j. 8 Ca 76/2008 - 28, žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační

stížnosti zamítl. Toto usnesení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 10. 2008, č. j. 4 As 53/2008 - 40, zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Usnesením ze dne 5. 2. 2009, č. j. 8 Ca 76/2008 - 49, Městský soud v Praze žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti znovu zamítl. Kasační stížnost žalobce podanou proti tomuto usnesení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 4. 2009, č. j. 4 As 11/2009 - 60, zamítl.

Městský soud v Praze následně usnesením ze dne 1. 7. 2009, č. j. 8 Ca 76/2008 - 69, vyzval žalobce, aby do deseti dnů od doručení usnesení zaplatil soudní poplatek za kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2008, č. j. 8 Ca 76/2008 - 16, který činí 3000 Kč. Soud současně žalobce poučil, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení o kasační stížnosti zastaveno.

Žalobce podáním ze dne 9. 7. 2009 znovu požádal o osvobození od soudních poplatků, odkázal na § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zmínil princip legitimního očekávání. Konstatoval, že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2009, č. j. 8 Ca 202/2006 - 53, byl od soudního poplatku osvobozen a byl mu ustanoven zástupce. Doplnil, že k žádné změně v jeho podmínkách nedošlo, a proto nic nebrání postupovat podle § 35 odst. 8 a § 33 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Městský soud v Praze poté usnesením ze dne 21. 7. 2009, č. j. 8 Ca 76/2008 - 72, řízení o kasační stížnosti žalobce zastavil a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění soud uvedl, že žalobce kasační stížností napadl usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2008, č. j. 8 Ca 76/2008 - 16, současně s podáním kasační stížnosti nesplnil svou poplatkovou povinnost, a proto jej soud vyzval k zaplacení soudního poplatku a k předložení plné moci. Žádost žalobce o osvobození od soudního poplatku a ustanovení zástupce soud z důvodu nedoložení nemajetnosti postupně zamítl usnesením ze dne 14. 7. 2008, č. j. 8 Ca 76/2006 - 28, a ze dne 5. 2. 2009, č. j. 8 Ca 76/2006 - 49. Usnesením ze dne 1. 7. 2009 soud žalobce znovu vyzval k zaplacení soudního poplatku a upozornil jej, že nebude-li soudní poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení zastaveno; výzva k zaplacení soudního poplatku byla žalobci doručena do vlastních rukou dne 7. 7. 2009. Vzhledem k tomu, že poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen nebyl, Městský soud v Praze podle § 47 písm. c) s. ř. s. a § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích řízení zastavil.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, ve které namítal, že postup soudu je nezákonný, neboť soud nevzal v úvahu jeho reakci na výzvu k zaplacení soudního poplatku. Stěžovatel dovozoval, že jeho podání ze dne 9. 7. 2009 zřejmě nebylo řádně založeno do spisu, což způsobuje zmatečnost napadeného usnesení. Odůvodnění považoval stěžovatel za zmatečné, neboť řízení o kasační stížnosti je podle § 11 odst. 3 písm. f) zákona o soudních poplatcích od poplatku osvobozeno. Stěžovatel dále namítal, že jeho kasační stížnost ze dne 8. 4. 2008 dosud nebyla vyřízena. Zdůraznil, že soud měl rozhodnutí správního orgánu zrušit, a poukazoval na jeho

nezákonnost. Podle názoru stěžovatele „*kasační stížnost je zásadně odůvodněna z důvodu nezákonnosti rozhodnutí, což nelze řešit odmítnutím návrhu a zastavením řízení*“.

V podání ze dne 24. 8. 2009 stěžovatel uvedl, že jej předseda senátu ve věci vedené pod sp. zn. 8 Ca 202/2006 usnesením ze dne 29. 5. 2009 od soudního poplatku osvobodil a ustanovil mu zástupce. Stěžovatel s poukazem na legitimní očekávání předpokládal, že bude ve skutkově obdobném řízení a procesně identické situaci od soudních poplatků osvobozen. Odkázal na důkaz provedený ve věci sp. zn. 8 Ca 202/2006 s tím, že se nic nezměnilo.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou, neboť podle jeho konstantní judikatury *v řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského, resp. krajského soudu, o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému a ve svém důsledku by popíralo smysl samotného řízení. Tato okolnost proto sama o sobě nemůže bránit projednání věci a vydání meritorního rozhodnutí* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod podání kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 47 písm. c) s. ř. s. *soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon.*

Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.* Podle odst. 3 téhož ustanovení *soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen.*

Městský soud v Praze usnesením ze dne 1. 7. 2009, č. j. 8 Ca 76/2008 - 69, stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku a stanovil mu k tomu lhůtu deseti dnů. Stěžovatel však v této lhůtě, ani později soudní poplatek nezaplatil, ačkoliv byl řádně poučen o následcích nezaplacení poplatku. Stěžovatel tedy navzdory poučení nesplnil poplatkovou povinnost, což vedlo Městský soud v Praze k vydání rozhodnutí o zastavení řízení.

Pro posouzení zákonnosti napadeného usnesení je ovšem nezbytné přezkoumat podání stěžovatele ze dne 9. 7. 2009, jímž reagoval na výzvu k zaplacení soudního poplatku a žádal o osvobození od soudního poplatku.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že o podané žádosti o osvobození od soudního poplatku musí být rozhodnuto dříve, než soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví. Toto obecné pravidlo však má své výjimky, neboť jeho mechanické uplatňování by mohlo v některých případech vést ke zbytečnému prodlužování řízení opakováním stále stejných žádostí a rozhodnutí o nich. O opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku v rámci jednoho řízení je soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení. Shodně se Nejvyšší správní soud vyslovil např. ve svém rozsudku ze dne 17. 6. 2008, č. j. 4 Ans 5/2008 - 65, www.nssoud.cz.

O takový případ však v projednávané věci nejde. Předchozí žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků v této věci Městský soud v Praze usnesením ze dne 5. 2. 2009, č. j. 8 Ca 76/2008 - 49, zamítl, neboť stěžovatel na výzvu soudu neprokázal své majetkové poměry. Toto rozhodnutí bylo podrobeno přezkumu Nejvyšším správním soudem, který kasační stížnost zamítl a v odůvodnění zopakoval, že stěžovatel neprokázal, že nemá dostatečné finanční prostředky, a proto nemůže být od soudních poplatků osvobozen.

V podání ze dne 9. 7. 2009 stěžovatel neuplatnil žádný nový důvod pro individuální osvobození od soudních poplatků; uvedl pouze, že řízení o kasační stížnosti je od soudních poplatků osvobozeno ze zákona, a s poukazem na legitimní očekávání argumentoval usnesením Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2009, č. j. 8 Ca 202/2006 - 53, jímž byl od soudních poplatků osvobozen.

Ačkoliv Městský soud v Praze na toto podání v napadeném usnesení nikterak nereagoval, Nejvyšší správní soud neshledal v jeho postupu, ani v jeho závěrech žádné pochybení, neboť citované podání stěžovatele nemělo žádný vliv na skutečnost, že stěžovatel přes výzvu soudu ve stanovené lhůtě nezaplatil soudní poplatek.

Odvolává-li se stěžovatel na ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. f) zákona o soudních poplatcích, Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že se ve svých dřívějších rozhodnutích argumentací stěžovatele, že je od soudního poplatku osvobozen ze zákona, již opakovaně zabýval, stěžovateli však nikdy nepřisvědčil a své závěry vždy patřičně odůvodnil.

Podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích *od poplatku se osvobozují řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem.* Podle § 11 odst. 3 téhož zákona *osvobození podle odstavců 1 a 2 se vztahuje, s výjimkou dědického řízení, i na řízení a) o návrhu na nařízení předběžného opatření, b) před odvolacím soudem, c) o povolení obnovy, d) o žalobě pro zmatečnost, e) před dovolacím soudem, f) o kasační stížnosti, g) o výkon rozhodnutí, h) exekuci.*

V posuzované věci podal stěžovatel žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (konkrétně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2007, č. j. Výst. 1057/06/Če/330, jímž žalovaný zamítl žádost o povolení předčasného užívání stavby: rodinný dům, elektropřípojka v Budečské ulici v Kladně - Dubí, na pozemku parc. č. 839 v katastrálním území Dubí u Kladna). Nejedná se tedy o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem, a ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích se proto na posuzovaný případ nevztahuje.

Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že k řízení o náhradě škody nejsou příslušné soudy ve správním soudnictví, neboť tento předmět řízení nelze podřadit pod ustanovení § 4 s. ř. s., ale soudy, které rozhodují v občanském soudním řízení.

S ohledem na tuto skutečnost se na posuzovaný případ nemůže vztahovat ani ustanovení § 11 odst. 3 zákona o soudních poplatcích, které lze použít pouze v případě, že je prvotní soudní řízení osvobozeno od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 nebo 2 zákona, což není tento případ.

Uvedená kasační námitka proto nebyla shledána důvodnou.

Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovateli muselo být z rozhodovací činnosti kasačního soudu zřejmé, že osvobození od soudních poplatků podle § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. f) zákona o soudních poplatcích nepřichází v projednávané věci v úvahu, a proto měl s ohledem na závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený ve věci sp. zn. 4 As 53/2008 respektovat výzvu Městského soudu v Praze a doložit, že nemá dostatečné prostředky. To však stěžovatel neučinil, Městský soud v Praze proto neměl na základě čeho posoudit, zda stěžovatel splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků a nemohl jeho žádosti vyhovět.

Stěžovatel navzdory výzvě soudu nesplnil zákonnou povinnost podle § 36 odst. 3 s. ř. s. prokázat, že nemá dostatečné prostředky, proto nelze jeho očekávání, že jej soud od soudních poplatků osvobodí, považovat za legitimní. Stěžovatel nepostupoval v souladu se zákonem a nerespektoval výzvu soudu, nemohl tudíž legitimně očekávat, že soud jeho žádosti vyhoví.

Nejvyšší správní soud k tomu dále poukazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 8. 9. 2009, sp. zn. II. ÚS 1405/09, ve kterém *k námitce stěžovatele, že v jiném řízení vedeném u téhož krajského soudu mu bylo osvobození od soudních poplatků přiznáno, Ústavní soud připomíná, že úvahy soudu se neomezují toliko na mechanické posouzení majetkových poměrů žadatele, nýbrž že soud zohledňuje i předpokládanou finanční náročnost právního zastoupení*

vzhledem k okolnostem každého případu. Skutečnost, že v jiném případě toto zhodnocení vyšlo pro stěžovatel příznivě, nemá právní relevanci pro nyní posuzovanou věc.

V projednávané věci stěžovatel soudu nesdělil žádné informace o svých majetkových poměrech, ač k tomu byl vyzván, tím spíše není možné z rozhodnutí o osvobození od soudních poplatků v jiné věci učinit jakékoliv pro stěžovatele příznivé závěry.

Námitku legitimního očekávání stěžovatele Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou.

Nejvyšší správní soud doplňuje, že o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků již bylo rozhodnuto, toto rozhodnutí přezkoumal i kasační soud, a důvody pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků již nejsou předmětem tohoto řízení.

Namítá-li stěžovatel, že dosud nebylo rozhodnuto o jeho kasační stížnosti ze dne 8. 4. 2008 proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2008, č. j. 8 Ca 76/2008 - 16, Nejvyšší správní soud podotýká, že řízení o této kasační stížnosti Městský soud v Praze zastavil napadeným usnesením z důvodu nezaplacení soudního poplatku.

Námítky proti postupu správního orgánu, ani námítky směřující proti rozhodnutí o odmítnutí žaloby nejsou pro posouzení důvodnosti projednávané kasační stížnosti relevantní, proto se jimi kasační soud nezabýval.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel byl řádně vyzván k zaplacení soudního poplatku a navzdory poučení o možnosti zastavení řízení této výzvě nevyhověl, proto Městský soud v Praze postupoval zcela v souladu se zákonem, jestliže řízení o kasační stížnosti podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s. zastavil.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2009, č. j. 8 Ca 76/2008 - 72, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto řízení žádné náklady nad rámec plnění běžných povinností nevznikly a stěžovatel v řízení nebyl úspěšný, bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. října 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu